

УДК 002.2:050.8](477)"2015"(048.83)

Наталія Музиченко,
старший науковий співробітник відділу
статистичного моніторингу та аналізу друку
Книжкової палати України

Аналітичний огляд випуску в Україні періодичних і продовжуваних видань (крім газет) у 2015 році

Проаналізовано стан випуску періодичних і продовжуваних видань (крім газет) у 2015 році за асортиментом видавничої продукції, її мовною та територіальною ознаками, за розділами цільового призначення та тематичними розділами. Наведено статистичні дані щодо випуску періодичних і продовжуваних видань (крім газет) вітчизняними засновниками різних форм власності.

Ключові слова: аналіз випуску видань, кількісні показники, засновники, цільове призначення, тематичні розділи.

Аналіз випуску періодичних і продовжуваних видань (крім газет) за 1991—2015 роки свідчить, що загалом для цього періоду характерне поступове зростання кількості випущених видань як за назвами, так і за тиражами, проте за останні кілька років випуск цієї продукції скоротився (табл. 1).

У 2015 році до Книжкової палати України надійшло 2847 періодичних і продовжуваних видань, кількість номерів

яких становить 16 952 друк. од., а загальний річний тираж — 232 917,2 тис. пр. Порівняно з 2014 роком, кількість назв видань зменшилася на 318 друк. од. (10,0%), загальний річний тираж — на 280 371,9 тис. пр. (54,6%).

Усі періодичні і продовжувані видання (крім газет), що надійшли до Книжкової палати України, розподіляються на п'ять груп: журнали, збірники, бюлетені, бібліографічні видання та календарі (табл. 2).

Таблиця 1

Випуск періодичних і продовжуваних видань (крім газет) в Україні за 1991—2015 рр.

Рік видання	Всього			У тому числі журналів		
	Кількість, друк. од.		Річний тираж, тис. пр.	Кількість, друк. од.		Річний тираж, тис. пр.
	Назв	Номерів		Назв	Номерів	
1991	194	1 671	95 126,2	161	1 278	80 910,2
1992	321	996	15 663,7	136	570	14 102,2
1993	522	2 525	32 646,5	258	1 743	28 421,4
1994	461	2 067	18 818,6	290	1 417	14 999,7
1995	604	3 038	23 884,7	324	1 945	18 481,1
1996	717	3 219	19 628,7	399	1 794	13 476,8
1997	817	3 610	19 713,0	434	1 966	13 132,3
1998	1 009	4 508	56 908,2	535	2 557	49 041,6
1999	1 374	6 493	40 105,3	778	3 658	32 663,0
2000	1 245	5 769	52 492,1	757	3 651	46 302,5
2001	1 653	8 172	60 228,3	965	5 159	52 955,4
2002	1 923	9 318	84 243,3	1 151	6 203	74 482,3
2003	2 246	11 505	129 692,2	1 265	7 564	112 424,7
2004	2 385	11 450	123 784,1	1 321	7 311	99 880,2
2005	2 182	12 043	132 456,9	1 272	7 608	103 708,9
2006	2 301	12 435	137 500,2	1 327	7 657	93 630,8
2007	2 420	13 291	237 377,2	1 392	8 430	147 834,9
2008	2 422	13 581	270 355,8	1 518	8 771	171 489,9
2009	2 515	13 145	256 327,3	1 601	8 817	163 612,6
2010	2 822	14 032	338 033,9	1 810	9 113	217 886,4
2011	2 886	18 865	315 737,6	2 008	12 940	227 256,8
2012	2 945	19 960	368 308,6	2 258	14 624	250 302,4
2013	3 259	22 009	468 332,5	2 415	16 497	346 877,9
2014	3 165	21 371	513 289,1	2 403	16 509	407 058,3
2015	2 847	16 952	232 917,2	2 314	13 483	165 606,9

Випуск періодичних і продовжуваних видань (крім газет) за видами у 2015 році

Вид видань	Кількість видань	Кількість номерів	Загальний середній (разовий) тираж, тис. пр.	Річний тираж, тис. пр.
Усього	2 847	16 952	188 78,9	232 917,2
Журнали	2 314	13 483	8 875,7	165 606,9
Збірники	112	214	227,3	255,9
Бюлетені	228	2 842	4 956,1	62 207,7
Бібліографічні видання	38	258	11,2	38,1
Календарі	155	155	4 808,6	4 808,6

Аналіз випуску періодичних і продовжуваних видань (крім газет) у 2015 році за розділами цільового призначення свідчить (табл. 3), що найбільше було надруковано наукових видань — 1579 друк. од., річним тиражем 1715,7 тис. пр., що у відсотковому відношенні становить 55,5% загальної кількості назв і 0,7% загального річного тиражу. Порівняно з 2014 роком кількість назв наукових видань зменшилася на 12 друк. од. (0,8%), тиражі — на 851,7 тис. пр. (33,2%). Друге місце за кількістю назв посіли виробничо-практичні видання — 343 друк. од. (12,0% загальної кількості назв), загальним річним тиражем 22 544,7 тис. пр. (9,7% загального річного тиражу).

Найменше за розділами цільового призначення надруковано рекламних видань — 5 друк. од., річним тиражем 2309,9 тис. пр., що у відсотковому відношенні до загальної кількості назв становить 0,2% і 1,0% до загального річного тиражу, та літературно-художніх видань для дітей — 6 друк. од., річним тиражем 622,3 тис. пр., що у відсотковому відношенні до загальної кількості назв становить 0,2% і 0,3% до загального річного тиражу. Порівняно з 2014 роком кількість рекламних видань зменшилася на 7 друк. од. (58,3%), тиражі — на 3682,1 тис. пр. (61,5%); кількість літературно-художніх видань для дітей збільшилася на 1 друк. од. (20%), а тиражі зросли на 402,3 тис. пр. (182,9%).

Таблиця 3

Випуск періодичних і продовжуваних видань (крім газет) за розділами цільового призначення

Розділи цільового призначення	2014		2015			
	Кількість видань, друк. од.	Річний тираж, тис. пр.	Кількість видань		Річний тираж, тис. пр.	
			друк. од.	2015 у % до 2014	тис. пр.	2015 у % до 2014
Усього	3 165	513 289,1	2 847	90,0	232 917,2	45,4
Громадсько-політичні	15	4 985,2	12	80,0	8 120,6	162,9
Наукові	1 591	2 567,4	1 579	99,2	1 715,7	66,8
Науково-популярні, у т. ч.:	199	160 752,9	121	60,8	17 497,4	10,9
для широкого кола читачів	191	157 167,5	116	60,7	15 855,4	10,1
науково-популярні для молоді	2	25,0	1	50,0	10,0	40,0
науково-популярні для жінок	3	2 460,0	2	66,7	702,0	28,5
науково-популярні для сім'ї	3	1 100,4	2	66,7	930,0	84,5
Виробничо-практичні	367	28 061,4	343	93,5	22 544,7	80,3
Методичні (навчальні, науково-виробничі)	245	4 426,9	220	89,8	3 498,0	79,0
Популярні (видання для організації дозвілля), у т. ч.:	349	279 930,4	264	75,6	165 359,5	59,1
для широкого кола читачів	224	197 117,9	186	83,0	148 388,7	75,3
для молоді	3	739,0	2	66,7	732,0	99
для жінок	19	6 188,4	9	47,4	1 352,0	21,8
для чоловіків	4	1 927,4	2	50,0	1 056,0	54,8
для сім'ї	10	2 469,8	7	70,0	1 452,4	58,8
для дітей	89	71 487,9	58	65,2	12 378,4	17,3
Літературно-художні	46	627,2	45	97,8	549,4	87,6
Літературно-художні видання для дітей	5	220,0	6	120,0	622,3	282,9
Інформаційні, у т. ч.:	159	5 018,5	116	73,0	3 572,1	71,2
інформаційно-аналітичні	127	4 994,6	88	69,3	3 547,4	71,0
бібліографічні	23	16,9	19	82,6	18,3	108,3
реферативні	9	7,0	9	100,0	6,4	91,4
Релігійні	75	9 786,0	49	65,3	2 016,0	20,6
Офіційні, нормативні	48	8 055,1	49	102,1	3 581,6	44,5
Довідкові, у т. ч.:	54	2 866,1	38	70,4	1 530,0	53,4
довідкові для широкого кола читачів	54	2 866,1	38	70,4	1 530,0	53,4
Рекламні	12	5 992,0	5	16,7	2 309,9	38,5

Аналіз випуску періодичних і продовжуваних видань (крім газет) у 2015 році за мовами (табл. 4) свідчить, що українською було видано 1128 друк. од. (39,6% загальної кількості назв), загальним річним тиражем 41 218,9 тис. пр. (17,7% загального річного тиражу). Порівняно з 2014 роком за назвами видання українською мовою зменшилися на 101 друк. од., або на 8,2%, тиражі — на 9717,3 тис. пр., або на 19,1%.

Видання російською мовою у 2015 році становили 395 назв (13,9%), їхній річний тираж — 171 505,6 тис. пр. (73,6% загального річного тиражу). Порівняно з 2014 роком кількість назв російською мовою зменшилася на 186 друк. од. (32,0%), тиражі — на 267 765,1 тис. пр. (61,0%).

Аналізуючи випуск видань українською і російською мовами, зазначимо, що як і у 2014, так і у 2015 році видання українською мовою переважали за кількістю назв (1128 друк. од. (39,6%) українською мовою та 395 друк. од. (13,9%) російською). А от більші тиражі мали видання російською мовою — 171 505,6 тис. пр. (73,6%), тоді як видань українською мовою випущено лише 41 218,9 тис. пр., або 17,7% загального річного тиражу та 24,0% загального річного тиражу видань російською мовою.

Кількість видань, які містять публікації українською і російською мовами, становить 623 друк. од. (21,9% загаль-

ної кількості назв), річний тираж — 17 312,2 тис. пр. (7,4% загального річного тиражу), що на 67 друк. од. (9,7%) та на 1848,4 тис. пр. (9,6%) менше від 2014 року.

У 2015 році за тематичними розділами (табл. 5) найбільше було надруковано видань з політичної та соціально-економічної тематики — 910 назв (32,0% загальної кількості назв), річним тиражем 45 799,9 тис. пр. (19,7% загального річного тиражу). Порівняно з 2014 роком кількість видань політичної та соціально-економічної тематики зменшилася на 92 друк. од. (9,2%), тиражі — на 68 276,0 тис. пр. (59,9%). На другому місці за кількістю назв видань технічної тематики — 481 назва (16,9% загальної кількості назв), загальним річним тиражем 34 097,0 тис. пр. (14,6% загального річного тиражу). Порівняно з 2014 роком кількість видань технічної тематики зменшилася на 54 друк. од. (10,1%), а тиражі — на 45 456,4 тис. пр. (57,1%).

Найменше у 2015 році за тематичною ознакою було випущено літератури з фізичної культури і спорту — 16 назв (0,6% загальної кількості назв), загальним річним тиражем 364,6 тис. пр. (0,2% загального річного тиражу). Кількість видань, порівняно з 2014 роком, зменшилася на 7 друк. од. (30,4%), а тиражі збільшилися — на 119,6 тис. пр. (48,8%).

Таблиця 4

Випуск періодичних і продовжуваних видань (крім газет) за мовами

Мова видання	2014		2015			
	Кількість видань, друк. од.	Річний тираж, тис. пр.	Кількість видань		Річний тираж, тис. пр.	
			друк. од.	2015 у % до 2014	тис. пр.	2015 у % до 2014
Усього	3 165	513 289,1	2 847	90,0	232 917,2	45,4
Українська	1 229	50 936,2	1 128	91,8	41 218,9	80,9
Російська	581	439 270,7	395	68,0	171 505,6	39,0
Англійська	37	98,4	41	110,8	267,8	272,2
Польська	1	6,0	1	100,0	6,0	100,0
Українська та російська	690	19 160,6	623	90,3	17 312,2	90,4
Кількома мовами	513	2 038,3	518	101,0	1 203,6	59,0
Двома мовами	114	1 778,9	141	123,7	1 403,1	78,9

Таблиця 5

Випуск періодичних і продовжуваних видань (крім газет) за тематичними розділами

Тематичні розділи	2014		2015			
	Кількість видань, друк. од.	Річний тираж, тис. пр.	Кількість видань		Річний тираж, тис. пр.	
			друк. од.	2015 у % до 2014	тис. пр.	2015 у % до 2014
Усього	3 165	513 289,1	2 847	90,0	232 917,2	45,4
Політична і соціально-економічна література	1 002	114 075,9	910	90,8	45 799,9	40,1
Природничо-наукова література	299	65 623,5	285	95,3	2 418,3	3,7
Технічна література	535	79 553,4	481	89,9	34 097,0	42,9
Сільськогосподарська література	161	12 803,8	149	92,5	9 630,1	75,2
Охорона здоров'я. Медична література	307	17 165,5	273	88,9	12 517,7	72,9
Література з фізичної культури і спорту	23	245,0	16	59,6	364,6	148,8
Література з освіти та культури	259	5 768,7	257	99,2	3 776,6	65,5
Друк у цілому. Книгознавство. Преса. Поліграфія	59	206,9	51	86,4	587,8	284,1
Мистецтво. Мистецтвознавство	50	3 596,4	43	86,0	555,7	14,5
Література з філологічних наук	132	125,6	132	100,0	113,5	90,4
Літературно-художні видання	47	690,0	45	95,7	549,4	79,6
Видання для дітей	94	71 707,9	64	68,1	13 000,7	18,1
Література універсального змісту	197	141 726,5	141	71,6	109 505,9	77,3

Найбільша кількість періодичних і продовжуваних видань (крім газет) (табл. 6) видається у м. Києві — 1305 назв, що становить у відсотковому відношенні до загальної кількості назв 45,8%, загальний річний тираж — 195 492,6 тис. пр., або 83,9% до загального тиражу. Також лідерами із випуску періодичних і продовжуваних видань (крім газет) є Харківська область — 355 друк. од. (12,5% загальної кількості назв), загальний річний тираж — 4684,4 тис. пр. (2,0%); Львівська область — 212 друк. од. (7,4%), загальний річний тираж 16 010,8 тис. пр. (6,9%); Дніпровська область — 127 друк. од. (4,5%), загальний річний тираж — 3131,2 тис. пр. (1,3%).

Найменше періодичних і продовжуваних видань (крім газет) за назвами видається у Кіровоградській області — 12 друк. од., що у відсотковому відношенні до загальної кількості назв становить 0,4%, тиражем 11,7 тис. пр., або 0,005% до загального тиражу; Луганській — 16 друк. од. (0,6%), загальним тиражем 78,9 тис. пр. (0,03%); Житомирській — 17 друк. од. (0,6%), загальним тиражем 25,6 тис. пр. (0,01%).

Порівнюючи випуск періодичних і продовжуваних видань (крім газет) у місті Києві з 2014 роком, зазначимо,

що у 2015 році їхній випуск скоротився. Зокрема, за кількістю назв випуск періодичних і продовжуваних видань (крім газет) у Києві зменшився на 135 друк. од. (9,4%), а тиражі — на 259 150,4 тис. пр. (57,0%).

Як і у 2014 році, так і у 2015 році періодичних і продовжуваних видань (крім газет) за назвами найбільше в Україні випустили навчальні заклади (табл. 7) — 1322 назви (46,4% загальної кількості назв), річним тиражем 2263,9 тис. пр. (1,0% загального тиражу). Порівняно з 2014 роком, кількість видань, випущених навчальними закладами, зменшилася на 22 друк. од. (1,6%), тираж — на 111,8 тис. пр. (4,7%). Зазначимо, що найбільші тиражі у 2015 році мали видання, випущені підприємствами, асоціаціями, фірмами, товариствами, видавничими домами та ін. — 200 516,7 тис. пр. (86,1% загального річного тиражу).

Найменше періодичних і продовжуваних видань (крім газет) у 2015 році (як і у 2014) випустили профсоюзні організації — 2 назви (0,07% загальної кількості назв), загальним річним тиражем 0,7 тис. пр. (0,0003%). Контрольних примірників періодичних і продовжуваних видань (крім газет), випущених політичними організаціями у 2015 році, як і в 2014, не надходило.

Таблиця 6

**Випуск періодичних і продовжуваних видань (крім газет)
за територіальною ознакою**

Республіка. Область. Місто	2014		2015			
	Кількість видань, друк. од.	Річний тираж, тис. пр.	Кількість видань		Річний тираж, тис. пр.	
			друк. од.	2015 у % до 2014	тис. пр.	2015 у % до 2014
Усього	3 165	513 289,1	2 847	90,0	232 917,2	45,4
Автономна Республіка Крим	35	264,7	—	—	—	—
Вінницька	34	32,7	38	111,8	24,4	74,6
Волинська	38	21,8	41	107,9	23,2	106,4
Дніпровська	141	4 154,7	127	90,1	3 131,2	75,4
Донецька	111	1 812,8	37	33,3	53,1	2,9
Житомирська	17	38,0	17	100,0	25,6	67,4
Закарпатська	31	184,2	29	93,5	111,8	60,7
Запорізька	64	206,3	55	85,9	118,5	57,4
Івано-Франківська	45	122,0	41	91,1	106,9	87,6
Київська	35	1 826,9	40	114,3	1 816,8	99,4
Кіровоградська	17	547,2	12	70,6	11,7	2,1
Луганська	40	90,5	16	40,0	78,9	87,2
Львівська	213	27 395,6	212	99,5	16 010,8	58,4
Миколаївська	13	121,3	23	176,9	79,5	65,5
Одеська	123	183,6	118	95,9	149,4	81,4
Полтавська	35	56,3	26	74,3	44,2	78,5
Рівненська	27	109,4	32	118,5	113,7	103,9
Сумська	35	41,6	34	97,1	41,0	98,6
Тернопільська	135	13 499,2	107	79,3	10 479,2	77,6
Харківська	372	6 938,1	355	95,4	4 684,4	67,5
Херсонська	24	21,3	23	95,8	35,6	167,1
Хмельницька	49	661,9	61	124,5	35,4	5,3
Черкаська	37	155,7	37	100,0	95,0	61,0
Чернівецька	29	75,3	37	127,6	69,2	91,9
Чернігівська	16	80,2	24	150,0	85,1	106,1
Київ	1 440	454 643,0	1 305	90,6	195 492,6	43,0
Севастополь	9	4,8	—	—	—	—

Випуск в Україні періодичних і продовжуваних видань (крім газет) за засновниками

Засновники	2014		2015			
	Кількість видань, друк. од.	Річний тираж, тис. пр.	Кількість видань		Річний тираж, тис. пр.	
			друк. од.	2015 у % до 2014	тис. пр.	2015 у % до 2014
Усього	3 165	513 289,1	2 847	90,0	232 917,2	45,4
Органи місцевого самоврядування	21	312,4	19	90,5	209,4	67,0
Органи державної влади	188	11 237,5	170	90,4	6 523,0	58,0
Державні підприємства, бібліотеки, музеї	121	1 641,6	88	72,7	707,5	43,1
Академії наук України, науково-дослідні інститути	387	838,9	390	100,8	746,5	89,0
Навчальні заклади	1 344	2 375,7	1 322	98,4	2 263,9	95,3
Редакції друкованих засобів масової інформації	38	6 582,4	34	89,5	5 057,7	76,8
Громадські організації, творчі спілки, фонди	91	486,0	95	104,4	635,7	130,8
Профсоюзні організації	1	0,8	2	200,0	0,7	87,5
Релігійні організації	27	1 201,7	21	77,8	1 096,0	91,2
Підприємства, асоціації, фірми, товариства, центри, видавничі дома та ін.	789	463 867,8	574	72,8	200 516,7	43,2
Приватні підприємці	158	24 744,3	132	83,5	15 160,1	61,3

Список використаної літератури

1. Друк України (2014) : стат. зб. / уклад. С. Буряк. — Київ : Кн. палата України, 2015. — 136 с.
2. Друк України (2015) : стат. зб. / уклад. С. Буряк. — Київ : Кн. палата України, 2016. — 124 с.

Проаналізовано состояние выпуска периодических и продолжающихся изданий (кроме газет) в 2015 году согласно ассортименту издательской продукции, ее языковому и территориальному признакам, разделам целевого назначения и тематическим разделам. Приведены статистические показатели относительно выпуска периодических и

продолжающихся (кроме газет) изданий отечественными представителями различных форм собственности.

Consisting of issue of periodic and proceedings editions (except for newspapers) is analysed of 2015 in obedience to the assortment of publishing products, its linguistic and territorial sign, sections of the having a special purpose setting and thematic sections. Statistical indexes are resulted in relation to the issue of periodic and proceedings (except for newspapers) editions the domestic representatives of different patterns of ownership.

Надійшла до редакції 17 червня 2016 року

УДК 655.5.03:002.2-028.27

Марина Женченко,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри видавничої справи та редагування
Інституту журналістики Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

Проблеми ціноутворення в електронному книговиданні

У статті комплексно проаналізовано головні аспекти проблеми формування ціни на електронні видання, зокрема: залежність ціни електронної книги від вартості паперового аналога, вплив державної політики на процес ціноутворення, цінові моделі співпраці видавців і роздрібних продавців електронного книжкового контенту, цінові стратегії продажу електронних видань бібліотекам. Запропоновано оптимальні шляхи побудови виваженої та прийнятної для всіх гравців цифрового книжкового ринку цінової стратегії.

Ключові слова: моделі ціноутворення, цінові моделі продажу електронних видань: агентська модель, гуртова модель, модифікована гуртова модель.

Вступ. Для традиційного книговидання ціноутворення було давно вирішеним питанням, яке не змінювалося десятиліттями. З розвитком електронного книговидання постала проблема формування ціни на електронну книгу, яку зарубіжні науковці розглядали у контексті дослідження цифрової видавничої справи у США та західноєвропейських країнах (роботи Ф. Холл, Г. Кларк, Дж. Томпсона). Цінний

емпіричний матеріал містять статті П. Андерсена, розміщені на сторінках фахового онлайн-видання Publishing Perspectives. В Україні питання ціноутворення в електронному книговиданні залишалося поза увагою дослідників (варто згадати лише статтю М. Сенченка), оскільки український цифровий книжковий ринок через проблему піратства та брак технологічних платформ розвивається надто по-